

AVTALE VED OPPTAK TIL PH.D.-UTDANNING

INNLEDNING

Opptaksavtalen er utarbeidet på grunnlag *Veiledende retningslinjer for graden philosophiae doctor (ph.d.)* anbefalt av Universitets- og høyskolerådet (UHR) 29.04.11 (revidert 29.01.15) og erstatter tilsvarende avtale fra 2004. Avtalens formål er å supplere og konkretisere fakultetets eller avdelingens vedtak om opptak til ph.d.-utdanningen. Avtaleverket er nasjonalt. Målet er at forpliktende avtaler mellom partene skal bidra til å sikre at kandidater som blir tatt opp til ph.d.-utdanning, har arbeidsbetingelser som gjør det mulig å gjennomføre innen avtalt tid.

Avtaleverket er utformet i samsvar med de lover og forskrifter som berører ph.d.-utdanningen, se lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) av 2005, med forskrifter, særlig forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31.01.06, samt de utfyllende bestemmelsene som gjelder til enhver tid. Videre bygger avtalen på annet lov- og regelverk, herunder tjenestemannsloven med forskrifter, forvaltningsloven, åndsverksloven og patentloven, og i tillegg nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) og UHRs veiledende retningslinjer for ph.d.-graden og for kreditering av vitenskapelige publikasjoner til institusjoner.

Avtalen tar sikte på å omtale og regulere de viktigste sidene ved ph.d.-utdanningen. Avtalen består av tre deler:

Del A, Generell del, skal fylles ut for alle kandidater som er tatt opp til en ph.d.-utdanning. Avtaleparter i del A er ph.d.-kandidaten og institusjonen ved fakultet/avdeling og institutt/grunnenhet.

Del B, Avtale om faglig veiledning i ph.d.-utdanningen, skal fylles ut for alle kandidater som er tatt opp. Avtaleparter i del B er ph.d.-kandidat, veiledere og grunnenhet/institutt. Avtalens del B inngås for alle veilederforholdene.

Del C, Avtale mellom ekstern part og universitetet eller høyskolen om gjennomføring av ph.d.-utdanning, fylles ut for de kandidatene som har ekstern finansiering og/eller arbeidsplass. Avtalen kan også brukes for kandidater som har arbeidsplass ved annet institutt/fakultet/senter ved institusjonen enn det kandidaten er tilknyttet gjennom opptaksavtalens del A. For nærings-ph.d. skal det i tillegg inngås en særskilt samarbeidsavtale, jf. retningslinjer fra Norges forskningsråd.

Dersom en kandidat er tilknyttet to eller flere institusjoner, skal det inngås avtale for hver av de eksterne partene.

AVTALE VED OPPTAK TIL PH.D-UTDANNING

Avtalen består av delene A og B.

DEL A: GENERELL DEL

§ 1 FORMÅL

Avtalen gjelder kandidater som gjennom enkeltvedtak er tatt opp til en ph.d.-utdanning. Avtalen har som formål å sikre gjennomføring av ph.d.-utdanningen og regulere partenes rettigheter og plikter innenfor rammen av lover, forskrifter og opptaksvedtaket.

§ 2 OPPTAKSVEDTAKET

Avtalen er inngått mellom ph.d.-kandidaten, heretter ”kandidaten”, og institusjonen ved fakultet/-avdeling og institutt/grunnenhet:

..... som ..... er tatt opp til ph.d.-program i idrettsvitenskap (KFU sak.....) ved Norges idrettshøgskole (NIH) Institutt for.....

§ 3 AVTALENS VARIGHET

Avtalen gjelder f.o.m. (finansieringsstart) .....

t.o.m. (finansieringslutt) .....

Avtaleperioden forlenges automatisk for permisjoner som er hjemlet i lov, i hovedtariffavtalen eller i hovedavtalen for statsansatte.

Avtalen kan i særlige tilfeller avsluttes før avtalt tid, jf. § 12.

Forlenget tilsetting som skyldes forsinkelser av arbeidsmessig karakter.

Kriteriegrunnlag for vurdering av søknad om forlenget tilsetting ved NIH:

Det gis normalt ikke forlenget tilsetting utover normert tilsettingsperiode for andre årsaker enn lovfestede permisjoner. I helt spesielle tilfeller, hvor det har skjedd arbeidsmessige endringer som stipendiaten ikke selv rår over og som man normalt ikke kan forvente skal skje i løpet av tilsettingsperioden, kan det innvilges forlenget tilsetting. Det forutsettes at stipendiaten har rapportert forsinkelsen til instituttleder (IL) så snart den oppstår/ har oppstått. IL er ansvarlig for å finne mulige løsninger. Årsaker som har medført forsinkelse som IL ikke er informert om, vil ikke være søknadsberettiget. Forsinkelser skal rapporteres i kandidatens årsrapport.”

§ 4 OPPLÆRINGSDELEN OG AVHANDLINGEN

Kandidaten skal i avtaleperioden gjennomføre en opplæringsdel og et forskningsarbeid/prosjekt. Ph.d.-utdanningen skal lede fram til en avhandling med arbeidstittel: xxxxx

Grunnlaget for ph.d.-utdanningen fremgår av opptaksvedtaket, de kravene som er gitt i eller i medhold av institusjonens ph.d.-forskrift, godkjent prosjektbeskrivelse og plan for opplæringsdelen.

Det er anledning til å gjøre endringer eller suppleringer i kandidatens prosjektbeskrivelse eller plan for opplæringsdelen, så lenge det ikke er tale om så store endringer at avtalen her ikke lenger gir et reelt bilde av partsforholdet, finansieringen, innholdet og fremdriften i forskningsprosjektet, eller andre vesentlige forhold. I så fall kan institusjonen kreve at avtalen opphører eller erstattes av en ny avtale. Andre, mindre vesentlige endringer kan gjøres uten å endre avtalen her. Slike endringer skal dokumenteres skriftlig og skal oppbevares på en slik måte at tilknytningen til avtalen her er klar og entydig.

Endringer som nevnt i forrige avsnitt, skal forelegges den ansvarlige lederen/det ansvarlige organet ved grunnenheten/fakultetet eller avdelingen for skriftlig godkjenning.

§ 5 VEILEDNING

Kandidaten har rett og plikt til veiledning i avtaleperioden. Det skal inngås en egen veiledningsavtale mellom kandidaten, veilederne og instituttet/grunnenheten. Veiledningsavtalen følger avtalen her som del B.

Eventuelle endringer i veiledningsavtalen gjøres som beskrevet i del B.

§ 6 FINANSIERING OG TILSETTING

Ph.d.-utdanningen gjennomføres med finansiering og tilsettingsforhold som angitt i det følgende:

Tilsetting og arbeidsplass:

I avtaleperioden skal kandidaten være tilsatt ved:

I avtaleperioden skal kandidaten ha arbeidsplass ved (navn på institusjon eller virksomhet, og hvis relevant, institutt/grunnenhet eller annen enhet):

Finansiering:

Kandidaten er finansiert av (institusjon/finansieringskilde): .....

for perioden angitt i § 3 ovenfor eller i følgende periode:

F.o.m. _____ t.o.m. _____

Eventuelle vilkår til finansieringen:

(Dersom vilkårene går fram i avtalens del C eller i et separat dokument, vises til dette. Legg om nødvendig ved det aktuelle dokumentet.)

Tilsetting som stipendiat og vilkår knyttet til dette (fylles ut for de som har slik tilsetting i avtaleperioden):

Kandidaten er tilsatt i stilling som stipendiat 1017 eller stipendiat 1378 ved .....

Pliktarbeidet utføres ved:

Pliktarbeidet utgjør i prosent av arbeidstid:

Andre vilkår knyttet til tilsettingen (f.eks. residensplikt):

Ved tilsetting i stilling som stipendiat der universitetet eller høyskolen er arbeidsgiver, inngås det egen avtale som regulerer arbeidsforholdet. Ellers gjelder forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31.01.06, samt de alminnelige reglene i tjenestemannsloven med tilhørende forskrifter.

§ 7 AVTALE MELLOM GRADSGIVENDE INSTITUSJON OG EKSTERN INSTITUSJON ELLER VIRKSOMHET

Når en ekstern institusjon eller virksomhet bidrar til ph.d.-utdanningen ved tilsetting, finansiering eller ved å stille arbeidsplass til rådighet, skal avtalens del C fylles ut.

§ 8 INFRASTRUKTUR

Kandidaten skal ha til disposisjon nødvendig infrastruktur for gjennomføring av ph.d.-utdanningen. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur, tas av institusjonen.

Dersom kandidaten har ekstern finansiering og/eller arbeidsplass, skal det inngås avtale mellom institusjonen og den eksterne parten om infrastruktur og andre driftskostnader. Supplerende bestemmelser går fram av del C.

Avtaler som nevnt i andre ledd, skal foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes, eller umiddelbart etterpå.

Andre særlige vilkår: _____

§ 9 OPPHAVS-, PATENT- OG ANDRE IMMATERIELLE RETTIGHETER (Intellectual Property Rights; IPR)

Det som går fram i det følgende, kan ikke forstås i strid med åndsverkloven av 12.05.61 eller dens forskrifter.

Dersom kandidaten er eneforfatter av ph.d.-avhandlingen, har vedkommende alene opphavsretten til verket.

Artikler eller andre bidrag skrevet av flere uten at det er mulig å skille den enkeltes bidrag ut som eget verk, vil være fellesverk. For slike artikler har forfatterne i fellesskap opphavsrett.

For de delene av ph.d.-avhandlingen som kandidaten alene har opphavsrett til, samt andre verk som er resultat av arbeidet med avhandlingen og som kandidaten alene har opphavsrett til, kan universitetet eller høgskolen vederlagsfritt framstille kopier av til bruk i sin undervisnings- og forskningsvirksomhet. Ved slik bruk skal kandidaten informeres i rimelig tid på forhånd. På ethvert eksemplar som framstilles som nevnt her, skal kandidaten og navngis slik lovgivning og god skikk tilsier.

Hvis kandidaten i forbindelse med ph.d.-prosjektet gjør en patenterbar oppfinnelse, skal skriftlig melding om oppfinnelsen gis til universitetet/høgskolen uten unødig opphold, i samsvar med lov av 17.04.70, § 5, om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere. Etter samme lovs § 4, jf. § 6, 1. og 2. ledd, har universitetet/høgskolen rett til å kreve retten til oppfinnelsen overført til seg. Er oppfinnelsen frembrakt i samarbeid med veileder, skal kandidat og veileder sammen fastsette sine respektive andeler i den patenterbare oppfinnelsen.

Kandidaten har likevel rett til å publisere oppfinnelsen på de vilkårene som går fram av arbeidstakeroppfinnelseslovens § 6, 3. ledd.

Publiseringsretten etter forrige avsnitt gjelder tilsvarende for veilederen, dersom oppfinnelsen er gjort i fellesskap og kandidatens eller tredjeparts rett ikke er til hinder for det.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring og publisering av en ph.d.-avhandling, med unntak av en forhåndsavtalt utsettelse, for at en eventuell ekstern part kan ta stilling til patentering, jf. del C, § 7.

Ved offentliggjøring eller publisering av avhandlingen skal normalt universitetet/høgskolen krediteres dersom universitetet/høgskolen har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for kandidatens medvirkning til det offentliggjorte eller publiserte arbeidet. Dersom kandidaten er tilsatt ved universitetet/høgskolen under utførelsen av forskningsarbeidet, anses dette som et nødvendig og vesentlig bidrag. For kandidater med tilsetning og/eller oppnevnt(e) veileder(e) ved flere institusjoner/virksomheter, gjelder bestemmelsene i del 3, § 7, siste ledd. For øvrig vises det til UHRs veiledende retningslinjer for kreditering av vitenskapelige publikasjoner til institusjoner. Avvik fra plikten til kreditering som er nevnt i paragrafen her, kan gjøres i samsvar med nevnte retningslinjer for kreditering.

§ 10 ETIKK OG REDELIGHET I BRUKEN AV FORSKNINGSRISULTATER, FORSKNINGSDATA M.V.

All bruk av resultater, data etc. skal være i samsvar med lov, gjeldende etiske retningslinjer, inngåtte avtaler, vilkår fastsatt av forskningsetiske komiteer og andre kompetente organer, og ellers god forskningsskikk.

For resultater som ikke, eller ikke alene, reguleres av opphavsretsreglene, vises til lovgivningen på vedkommende område.

§ 11 INFORMASJONSPLIKT OG OPPFØLGINGSANSVAR

Kandidaten skal i løpet av utdanningen årlig, eller med slike intervaller som er bestemt i institusjonens regler, levere skriftlige rapporter om fremdriften. Rapportene legges fram for godkjenning for det organ som fakultetet/avdelingen utpeker.

Veilederne skal også legge fram rapport som nevnt i forrige ledd. Hovedveilederen har ansvaret for at en samlet rapport blir lagt fram.

Partene plikter å gi hverandre løpende informasjon om alle forhold av betydning for gjennomføring av ph.d.-utdanningen. Partene plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre forsinket eller manglende gjennomføring.

Årlig rapportering:

Den enkelte kandidat skal etter hvert år pr. 1. september, utarbeide en rapport etter fastsatte retningslinjer som redegjør for studieprogresjonen. Rapporten skal signeres av kandidaten, og instituttleder. Rapportene behandles og godkjennes av KFU. KFU er ansvarlig for å avdekke manglende progresjon i avhandlingsarbeidet, mangler ved veiledningen samt å iverksette tiltak for å korrigere dette. KFU legger ferdigbehandlet rapporter frem for instituttet til orientering. KFU skal påse at kvalitetssikringssystemet fungerer og kan ved utilfredsstillende rapporter beslutte at studiet skal avbrytes/termineres.

§ 12 AVSLUTNING FØR AVTALT TID

Frivillig avslutning før avtalt tid

Kandidaten og institusjonen kan avtale at ph.d.-utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik avslutning av ph.d.-utdanningen skal det fastsettes skriftlig hvordan spørsmål knyttet til eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, rettigheter til resultater mv. skal ordnes.

Ved frivillig avslutning som skyldes kandidatens ønske om å skifte prosjekt eller overgang til annet program, skal kandidaten søke nytt opptak på grunnlag av det nye prosjektet.

Tvungen avslutning ved forsinkelse eller manglende fremdrift

Når ett eller flere av de følgende vilkårene er oppfylt, kan institusjonen vedta tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen:

- Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen.
- Gjentatte eller vesentlige brudd fra kandidatens side på informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt, herunder unnlatt innsendelse av framdriftsrapport.
- Forsinkelse i fremdriften av forskningsprosjektet som er av en slik art at det skaper begrunnet tvil om kandidaten vil kunne fullføre prosjektet innenfor avtalt tid.
- Tvungen avslutning etter reglene her kan bare vedtas dersom fremdriftssvikten eller forsinkelsen skyldes forhold som ph.d.-kandidaten selv rår over.
- Vedtak etter paragrafen her fattes av det organet som styret bestemmer. Klager behandles av institusjonens klagenemnd.

Tvungen avslutning ved fusk på eksamen eller prøver underveis i ph.d.-utdanningen

Ved fusk på eksamener eller prøver underveis i ph.d.-utdanningen, kan institusjonen vedta annullering, jf. universitets- og høyskolelovens § 4-7. Dersom forholdet eller forholdene er så alvorlig at det er å anse som uredelighet, jf. samme lovs § 4-13 (1), jf. forskningsetikklovens § 5, andre ledd, kan institusjonen vedta tvungen avslutning.

Vedtak etter paragrafen her fattes av styret selv eller av institusjonens klagenemnd. Klager behandles av Felles klagenemnd for studentsaker, jf. universitets- og høyskolelovens § 5-1 og forskrift i medhold av denne.

Tvungen avslutning ved uredelighet

Dersom en ph.d.-kandidat som gjør seg skyldig i vitenskapelig uredelighet, jf. universitets- og høyskolelovens § 4-13 (1), jf. forskningsetikklovens § 5, 2. ledd, kan institusjonen vedta tvungen avslutning.

Vedtak om tvungen avslutning på grunn av uredelighet fattes av det organet som styret bestemmer. Klage over slikt vedtak behandles av departementet eller særskilt klagenemnd oppnevnt av departementet.

Oppsigelse og avskjed

En ph.d.-kandidat kan sies opp fra sin stilling når det er saklig grunn i virksomhetens eller ph.d.-kandidatens forhold, jf. lov om statens tjenestemenn §§ 9 og 10, eller avskjediges i henhold til § 15.

§ 13 AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

Denne avtalen er inngått innenfor rammene av de til enhver tid gjeldende regler for ph.d.-utdanningen. Partene har fått én original hver av avtalen. Endringer i avtalen skal dokumenteres og oppbevares i samsvar med § 4.

_____, den ____/____ 20_____

Kandidaten/ _____

Instituttleder/ _____

Leder avd. forskning og bibliotek (AFB)/ _____

ENDRINGER OG PRESISERINGER AV AVTALEN – del A

Følgende endringer/presiseringer er tatt inn i avtalen:

_____, den _____

Kandidaten/ _____

Instituttleder/ _____

Leder avd. forskning og bibliotek (AFB)/ _____

AVTALE VED OPPTAK TIL PH.D.-UTDANNING

Avtalen består av del A, B.C

DEL B: AVTALE OM FAGLIG VEILEDNING

Avtalen skal signeres av kandidaten og alle veiledere.

§ 1 FORMÅL

Denne avtalen gjelder veiledning av ph.d.-prosjekt med arbeidstittelen xxxxxxxx og faglig oppfølging i ph.d.-utdanningen (jf. del A, § 4). Avtalen fastsetter partenes rettigheter og plikter vedrørende veiledning i avtaleperioden.

§ 2 AVTALENS PARTER

Avtalens parter er kandidaten, veiledere og institutt/grunnenhet

Oppnevnt hovedveileder i avtaleperioden er:

Oppnevnte medveiledere i avtaleperioden er:

Fordeling av veiledning mellom hoved- og medveileder:

§ 3 GRUNNLAG FOR UTDANNINGEN

Til grunn for veiledningen ligger prosjektbeskrivelse og plan for opplæringsdelen, jf. del A, § 4.

§ 4 RAPPORTERINGS- OG INFORMASJONSPLIKT

Kandidaten og hovedveilederen plikter å holde hverandre løpende informert om alle forhold av betydning for veiledningen. Partene plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre at veiledningen ikke blir gjennomført slik det er avtalt i § 5 nedenfor.

Kandidaten og hovedveilederen plikter å levere framdriftsrapporter i samsvar med det som er bestemt i avtalens del A.

§ 5 PLIKTER VED GJENNOMFØRING AV VEILEDNINGEN

Veilederen skal

- ved oppstart i samarbeid med kandidaten, legge en fremdrifts- og milepælplan for gjennomføring av dr.gradsløpet på normert tid.
- vurdere hvordan veiledningstimen best kan fordeles over dr.gradsløpet

- gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstilling
- drøfte og vurdere hypoteser og metoder
- påse at kandidaten har nødvendig kunnskap knyttet til lover og regler om forskningsetikk, herunder Personopplysningsloven og Helseforskningsloven
- påse at søknad til REK eller NSD/eventuelt NIHs etiske komite eller andre godkjenningssinstanser blir sendt, at godkjenning foreligger før prosjektet starter og at vilkår for godkjenninger følges.
- inngå skriftlig avtale med leverandør av eksterne tjenester (f.eks. høyteknologiske målinger) i forkant av prosjektet (leveransens omfang, frister m.v.). Det bør foreligge en alternativ plan i tilfelle det oppstår forsinkelser eller leveransen uteblir.
- gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag (bibliotek, arkiv, etc.)
- drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen (disposisjon, språklig form, dokumentasjon m. v.)
- holde seg orientert om fremdriften i kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til den planlagte framdriften
- hjelpe med å føre kandidaten inn i relevante vitenskapelige miljøer
- drøfte resultater og tolkningen av disse
- gi veiledning i faglig formidling
- gi veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen

Kandidaten skal

- legge fram utkast til deler av avhandlingen etter avtale med veilederen, og i samsvar med prosjektbeskrivelsen. Deler av avhandlingen kan legges fram i sammenheng med seminar.
- gjennomføre opplæringsdelen i samsvar med framdriftsplanen
- etterleve forskningsetiske prinsipper som gjelder for fagområdet
- sette seg inn i normer, lover og regler knyttet til forskningsetikk, herunder personvern, informasjonssikkerhet og lovpålagte godkjenninger (ref. Personopplysningsloven, Helseforskningsloven, søknader til NSD, REK og NIHs etiske komite eventuelt andre godkjenningssinstanser). For informasjon se:
  - NIHs nettsider om Forskningsetikk og kvalitetssikring
Forskningsetiske komiteer (www.etikkom.no/)
  - Vancouver reglene (www.etikkom.no/)
- ved søknad om å få avhandlingen bedømt vedlegges (der dette er aktuelt):
  - kopi av godkjenning fra REK eller NSD eventuelt NIH's etiske komité eller andre godkjenningssinstanser
  - eget sampubliseringsskjema for kandidat og medforfattere

§ 6 OPPHAVS-, PATENT- OG ANDRE IMMATERIELLE RETTIGHETER (Intellectual Property Rights; IPR)

Dersom kandidaten er eneforfatter av ph.d.-avhandlingen, har vedkommende alene opphavsretten til verket.

Dersom ph.d.-avhandlingen består av en artikkelsamling og et sammendrag, vil kandidaten alene ha opphavsretten til de deler som er resultatet av vedkommendes selvstendige, skapende innsats.

Artikler skrevet av flere uten at det er mulig å skille de enkeltes bidrag ut som eget verk, vil være fellesverk. For slike artikler har forfatterne i fellesskap opphavsrett.

Hvis kandidaten i forbindelse med ph.d.-prosjektet gjør en patenterbar oppfinnelse, skal skriftlig melding om oppfinnelsen gis til universitetet/høgskolen uten unødig opphold i samsvar med lov om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere av 17.04.70 § 5. Etter samme lovs § 4, jf. § 6, 1. og 2. ledd, har universitetet/høgskolen rett til å kreve retten til oppfinnelsen overført til seg. Er oppfinnelsen frembrakt i samarbeid med veileder, skal kandidat og veileder sammen fastsette sine respektive andeler i den patenterbare oppfinnelsen.

Kandidaten har likevel rett til å publisere oppfinnelsen på de vilkårene som går fram av arbeidstakeroppfinnelseslovens § 6, 3. ledd.

Publiseringsretten etter forrige avsnitt gjelder tilsvarende for veilederen, dersom oppfinnelsen er gjort i fellesskap, og kandidatens eller tredjeparts rett ikke er til hinder for det. Om kreditering av institusjoner/virksomheter ved offentliggjøring eller publisering, se del A, § 9.

§ 7 SKIFTE AV VEILEDER

Kandidaten og veilederen kan ved enighet anmode oppnevne organ om å oppnevne ny veileder for kandidaten. Veilederen kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt.

Hvis kandidaten eller veilederen finner at den andre parten ikke etterlever sine forpliktelser etter §§ 4 og 5, plikter den parten som hevder at det foreligger brudd på forpliktelser, å ta dette opp med den andre parten. Kandidaten og veilederen skal i fellesskap søke å finne en løsning på den situasjonen som er oppstått. Fakultetet/avdelingen skal om nødvendig bistå.

Hvis kandidaten eller veilederen finner at den andre parten ikke oppfyller sine forpliktelser etter §§ 4 og 5, og partene etter drøfting ikke er kommet fram til enighet om hvordan situasjonen skal løses, kan kandidaten eller veilederen be om å bli løst fra veiledningsavtalen. En anmodning om å bli løst fra veiledningsavtalen skal stiles til fakultetet/avdelingen, men sendes via grunnenheten. Den parten som reiser saken, skal sende kopi til den andre parten. Beslutningen om å løse kandidaten og veilederen fra veilederavtalen tas av fakultetet/avdelingen. I forbindelse med slikt vedtak skal det besluttende organ påse at ph.d.-kandidaten inngår veilederavtale med ny veileder. Eventuelle eksterne parter skal informeres om forhold som nevnt i paragrafen her.

Dersom partene etter drøfting ikke er kommet fram til enighet om hvordan situasjonen skal løses, kan kandidat eller veileder be om å bli løst fra veiledningsavtalen. En anmodning om å bli løst fra veiledningsavtalen skal sendes til instituttleder som legger saken frem for KFU. Ved konflikt kan L-KFU høre partene før saken legges frem for KFU. KFU fatter vedtak, oppnevner ny veileder og løser tidligere veileder fra veilederoppgaven. KFU skal orientere partene om vedtaket. I forbindelse med vedtak skal KFU påse at doktorgradskandidat skriver under veilederavtale med ny veileder.

§ 8 TVISTER

Tvister om veileders og kandidats faglige rettigheter og plikter i henhold til denne avtalen kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved vedkommende faglige organ ved institusjonen. I denne avtalen gjelder det dette **Komité for forskerutdanning (KFU)**

Dersom vedkommende organ fatter enkeltvedtak i saken, kan vedtaket påklages til nærmeste overordnede organ.

§ 9 AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

Denne avtalen (del B) er inngått innenfor rammene av gjeldende regler og retningslinjer for ph.d.-utdanning, herunder institusjonens ph.d.-forskrift. Avtalens originaldokumenter arkiveres ved fakultetet, avdelingen, jf. også bestemmelsene om arkivering i del A, § 4.

_____, den ____ / ____ 20 ____

Kandidaten/ _____

Hovedveileder/ _____

Medveileder/ _____

Instituttleder / _____

ENDRINGER OG PRESISERINGER AV AVTALEN – del B

Følgende endringer/presiseringer er inntatt i avtalen:

_____, den ____ / ____ 20____

Kandidaten _____

Hovedveileder _____

Grunnenhet/institutt _____

Medveileder: _____

Ytterligere medveiledere: _____

AVTALE VED OPPTAK TIL PH.D.-UTDANNING

Avtalen består av del A, B og C.

DEL C: AVTALE MELLOM EKSTERN INSTITUSJON OG UNIVERSITETET/HØGSKOLEN OM GJENNOMFØRING AV PH.D.-UTDANNING

For nærings-ph.d. og offentlig sektor-ph.d. skal det i tillegg inngås særskilt samarbeidsavtale, jf. retningslinjer fra Norges forskningsråd.

§ 1 AVTALENS PARTER

Det er inngått én avtale for hver ekstern part, jf. nedenfor. I hver av disse avtalene er universitetet/høgskolen part.

Denne avtale er inngått mellom:

(heretter kalt universitetet/høgskolen)

(heretter kalt kandidaten) og

(heretter kalt ekstern part)

Ekstern part er kjent med avtalens del A og del B.

§ 2 AVTALENS FORMÅL OG VARIGHET

Denne avtalen har som mål å sikre at kandidaten har tilfredsstillende arbeidsbetingelser for gjennomføring av ph.d.-utdanningen. Avtalen fastsetter partenes rettigheter og plikter i avtaleperioden.

Kandidatens prosjekt har arbeidstittelen _____

Grunnlaget for utdanningen og avhandlingen fremgår av § 4 i del A: Generell avtale ved opptak.

Denne avtalen har samme varighet som avtalen mellom kandidaten og universitetet/høgskolen (jf. del A § 3).

Avtalen opphører å gjelde hvis ph.d.-utdanningen frivillig eller tvungent avsluttes før avtalt tid. Hver av partene skal i slike tilfeller søke en ordnet avvikling av sine forpliktelser i forhold til de andre partene.

§ 3 PARTENES SAMARBEID

Partene forplikter seg til å samarbeide nært om å bidra til gjennomføringen av ph.d.-utdanning som nevnt i § 2. Partene plikter å holde hverandre informert om alle forhold av betydning for gjennomføringen. Partene skal så tidlig som mulig informere hverandre om forhold som kan påvirke gjennomføringen av avtalen,

Partene plikter å samarbeide aktivt for å finne løsninger på de problemene som måtte oppstå.

§ 4 PARTENES RETTIGHETER OG PLIKTER NÅR KANDIDATEN ER ANSATT VED UNIVERSITETET/HØGSKOLEN

Kandidaten **tilsettes** ved: _____

med lønnstrinn _____ som brutto for tiden utgjør kr. _____ pr. år/måned i den perioden avtalen varer, dvs. for perioden f.o.m. _____ t.o.m. _____

Ekstern part betaler beløpet inn månedlig/kvartalsvis/halvårlig på konto nr. _____

Kandidaten skal i avtaleperioden ha **arbeidsplass** ved:

_____
(institusjon, avdeling, grunnenhet, fakultet)

I tillegg til lønn som nevnt ovenfor, kommer driftskostnader til følgende formål:

De samlede kostnader er beregnet til kr. _____, som finansieres/stilles

til disposisjon av _____
(universitetet/høgskolen, ekstern part)

Universitet/høgskolen og ekstern part inngår ved behov avtale om finansiering av ekstra midler til utstyr og drift. Slik tilleggsavtale skal arkiveres sammen med avtalen her. For tilsettingen gjelder de vilkårene som går fram av tjenestemannsloven med forskrifter, særlig forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 31.01.06, samt de utfyllende bestemmelsene som gjelder til enhver tid. Ved tilsetting inngås en egen avtale som regulerer tilsettingsforholdet.

Videre skal universitetet/høgskolen ta kandidaten opp til ph.d.-utdanning og oppnevne veiledere for kandidaten i samsvar med sin egen ph.d.-forskrift og avtalens del A og B.

§ 5 PARTENES RETTIGHETER OG PLIKTER NÅR KANDIDATEN ER TILSATT HOS EKSTERN PART

Kandidaten tilsettes ved: _____

med lønnstrinn/lønns plassering _____ som brutto for tiden utgjør kr. _____ pr. år/måned i den perioden avtalen varer,

dvs. for perioden f.o.m. _____ t.o.m. _____

Kandidaten skal i avtaleperioden ha **arbeidsplass** ved:

_____ (institusjon)

_____ (avdeling, grunnenhet, fakultet)

I tillegg til lønn som nevnt ovenfor, kommer driftskostnader til følgende formål:

_____

De samlede kostnader er beregnet til kr. _____

som finansieres/stilles til disposisjon av

_____ (universitetet/høgskolen, ekstern part)

Universitetet/høgskolen og ekstern part inngår ved behov avtale om finansiering av ekstra midler til utstyr og drift. Slik tilleggsavtale skal arkiveres sammen med avtalen her.

§ 6 INFRASTRUKTUR

Kandidaten skal ha til disposisjon nødvendig infrastruktur for gjennomføring av ph.d.-utdanningen, jf. § 9 i avtalens Del A. Universitetet/høgskolen skal i samråd med ekstern part avgjøre hva som er nødvendig infrastruktur og hvordan den skal finansieres. Den institusjonen/enheten hvor kandidaten har sin arbeidsplass, er ansvarlig for å oppfylle forpliktelsene på dette området.

§ 7 OPPHAVS-, PATENT- OG ANDRE IMMATERIELLE RETTIGHETER (Intellectual Property Rights; IPR)

Dersom kandidaten er eneforfatter av ph.d.-avhandlingen, har vedkommende alene opphavsretten til verket.

Dersom ph.d.-avhandlingen består av en artikkelsamling og et sammendrag, vil kandidaten alene ha opphavsretten til de deler som er resultatet av vedkommendes selvstendige skapende innsats. Artikler skrevet av flere uten at det er mulig å skille den enkeltes bidrag ut som eget verk, vil være fellesverk. For slike artikler har forfatterne i fellesskap opphavsrett.

De deler av doktorgradsavhandlingen som kandidaten alene har opphavsrett til, samt andre faglitterære verk som er resultat av arbeidet med avhandlingen og som kandidaten alene har opphavsrett til, kan vederlagsfritt benyttes ved fremstilling av kopier til bruk i den eksterne parts virksomhet. Det samme

skal gjelde fremføring av verkene for den eksterne parts ansatte (og eventuelt studenter, hvis den eksterne part er en undervisningsinstitusjon) i forbindelse med den eksterne parts vanlige virksomhet. Ved slik bruk av kandidatens publiserte avhandling skal kandidaten navngis slik lovgivning og god skikk tilsier.

Hvis kandidaten under utførelsen av avhandlingen gjør en patenterbar oppfinnelse, skal skriftlig melding om oppfinnelsen gis, uten unødig opphold, til den av partene kandidaten har inngått tilsetningsavtale med, i samsvar med lov om retten til oppfinnelser som er gjort av arbeidstakere, av 17.04.70, § 5. Den andre institusjonsparten skal ha kopi til orientering.

Universitetet/høgskolen har rett til vederlagsfri utnyttelse i forsknings- og undervisningsøyemed, jf. del A § 10.

For øvrig kan partene, på forhånd eller på annen måte, avtale å overdra rettighetene til kommersiell utnyttning av oppfinnelsen til ekstern part. Slik avtale skal arkiveres sammen med avtalen her.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring og publisering av en doktorgradsavhandling, med unntak for en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjørelse/publisering slik at ekstern part kan ta stilling til patentering/kommersialisering. Ekstern part kan ikke stille vilkår om at hele eller deler av doktorgradsavhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres eller publiseres.

Ved offentliggjøring eller publisering av avhandlingen skal universitetet/høgskolen krediteres dersom universitetet/høgskolen har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for kandidatens medvirkning til det offentliggjorte eller publiserte arbeidet. Det samme gjelder for ekstern part, dersom også denne har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag. Normalt vil både kandidatens arbeidsgiver og den gradsgivende institusjonen anses å ha gitt slikt nødvendig og vesentlig bidrag. Også andre institusjoner/virksomheter kan anses å ha gitt slike bidrag. Det vises til UHRs veiledende retningslinjer for kreditering av vitenskapelige publikasjoner til institusjoner. Avvik fra plikten til kreditering som nevnt i paragrafen her, kan gjøres i samsvar med UHRs retningslinjer.

§ 8 AVSLUTTENDE BESTEMMELSER

Partene kan ved skriftlig tilleggsavtale foreta endringer eller tilføyelser i denne avtale. Tvist om forståelsen av denne avtale skal søkes løst ved forhandlinger.

_____, den ____/____ 20____

For universitetet/høgskolen _____

Kandidaten _____

For ekstern part _____

ENDRINGER OG PRESISERINGER AV AVTALEN

Følgende endringer/presiseringer er tatt inn i avtalen:

_____, den _____

for universitetet/høgskolen _____

kandidaten _____

for ekstern part _____